

Vrouwte *Microdon myrmicae* dat uit haar pop kruipt, omringd door moerassteekmieren.

gen gevonden, die niet met zekerheid van *M. mutabilis* onderscheiden kunnen worden. Daar de belangrijkste gastheer van *M. mutabilis* niet in Nederland voorkomt, is het echter waarschijnlijk dat alle vondsten *M. myrmicae* betreffen. Een generatie.

Ecologie

Vochtige, lemige of kleirijke plekken in heischrale graslanden, kleine veentjes en oevers van vennen. Op de noordelijke Veluwe in vochtig heischraal grasland en langs de oevers van venige vennetjes in een heideterrein (BEUKER 2004, WOUDA 1999).

Mannetjes zweven op maximaal een meter hoogte boven grasland nabijheid mieren nesten. Vrouwtes vliegen laag door de vegetatie en rusten op grassprietten en op de grond (WOUDA 1999).

De larven leven vooral in de nesten van de moerassteekmier, hoewel de soort in Polen ook gevonden is in nesten van de zeggensteekmier en de gewone steekmier (STANKIEWICZ 2003). Op de noordelijke Veluwe zijn de larven in nesten van moerassteekmier gevonden. Deze nesten bevonden zich op vochtige plekken in pollen pijpenstrootje en ander gras. De larven en poppen werden vrij hoog in deze nesten gevonden. Het maximale aantal in een nest bedroeg vier larven en vijf poppen (BEUKER 2004).

De larven van de zustersoort *M. mutabilis* zijn in Engeland vooral gevonden in nesten van de hooglandrenmier, die niet uit Nederland bekend is. Voorts is *M. mutabilis* gemeld uit nesten van andere mierensoorten uit de genera *Formica*, *Lasius*, *Leptothorax* en *Myrmica* (SCHÖNROGGE ET AL. 2002).

Microdon myrmicae vrouwte op een blad.

Summary – Rare. More common before 1950, no trend since. Identification of larvae confirms species identification on two localities. From other localities only adults are known, but habitats suggest that these also belong to *M. myrmicae*. Moist to wet open habitats on soil that contains at least some clay, like unimproved wet grassland, fens and wet heathland.

Myathropa Doodkopzweefvliegen

wvs

Middelgrote tot grote, brede bruinzwarte vliegen (10-14 mm) met gele vlekken op achterlijf. Lijken op *Eristalis*-soorten, maar te onderscheiden aan open vleugelcel R₁ en doodshoofdtekening op borststuk.

Myathropa florea mannetje.

Taxonomie en determinatie

Determinatie is mogelijk met alle gangbare determinatiewerken.

Verspreiding

Palearctisch genus met drie soorten. Een soort is beperkt tot Madeira, een andere komt voor in Centraal-Azië. Op het vasteland van Europa komt alleen *M. florea* voor.

Ecologie

De larven leven in vochtige tot natte boomholten en rottende wortels van bomen (ROTHERAY 1993).

Myathropa florea Doodskopzweefvlieg

WVS

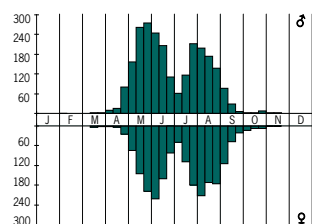
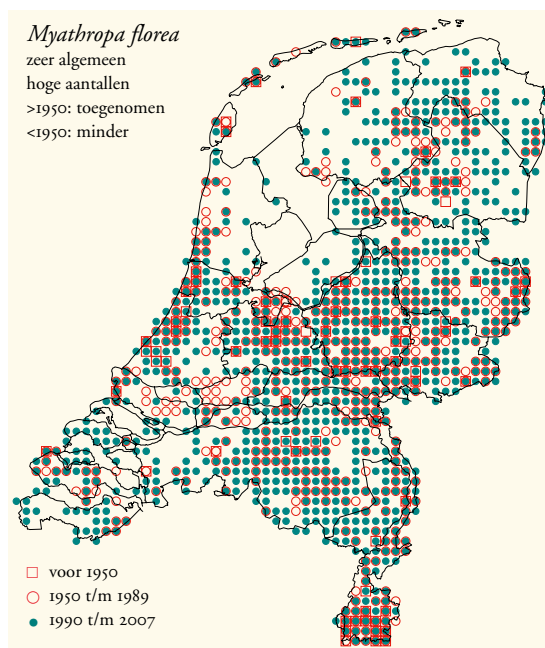
Grote, vrij bolle zweefvlieg met gele vlekken op achterlijf en opvallende witgele doodshoofdtekening van korte beharing op borststukrug. Lengte 10-14 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Palearctisch. Van West-Europa en Noord-Afrika tot in Centraal-Azië en Oost-Siberië. In heel Europa algemeen, behalve in noordelijk Scandinavië.

In Nederland zeer algemeen in Zuid-Limburg, het binnenland en de duinen, minder in het kustgebied.

Een tot twee generaties per jaar. De schaarse vroege en late waarnemingen duiden niet op extra generaties maar op een grote variatie in ontwikkelingstijd van de larven. Vermoedelijk ontwikkelen niet alle nakomelingen van de voorjaarsvliegen zich in hetzelfde jaar tot imago, maar verpoppen sommige pas het volgende voorjaar.

Myathropa florea

Ecologie

Uiteenlopende biotopen, zolang er maar enige beschutting in de buurt is. De aantallen zijn hoog in bossen, bosranden, parken en tuinen.

Beide seksen bezoeken veel bloemen en vliegen ook ver

van geschikte voortplantingsplaatsen. Mannetjes bezetten territoria in bosranden en op zonbeschenen plekken in loofbossen. Ze zitten veelvuldig maar kortstondig op bladeren in de zon. Alle insecten die in de buurt komen worden direct verjaagd, waarna ze weer naar hun plekje terugkeren. Ze patrouilleren ook rusteloos en luid zoemend langs de bosrand of zweven op een tot enkele meters hoogte. Er zijn nooit meer dan enkele individuen tegelijkertijd aanwezig. Zodra een mannetje wordt weggevangen, wordt zijn plaats ingenomen door een ander. Bij onderzoek werden op één locatie maar liefst acht mannetjes in tien minuten weggevangen. Na een uur stond de teller op zeven-tien (ACHTERKAMP 2000).

De larve leeft in natte houtmoolm en tussen rottende bladeren. Hij wordt veelal gevonden in rotingsholten en met water gevulde takoksels, maar ook in rottende wortels en sapstromen van loof- en naaldbomen (ROTHERAY 1993) of in koeienmest (VAN DER GOOT 1989). In de met rottend blad gevulde plasjes tussen de wortels van beuken zijn vaak vele larven te vinden (zie hoofdstuk 4 fig. 18). Deze soort wordt ook massaal aangetroffen in met zaagsel gevulde petflessen bedoeld om houtbewonende zweefvliegen te lokken (pers. med. J van Steenis en B. Wakkie).

De winter wordt als larve doorgebracht. Eieren die vroeg in het jaar of in voedselrijk substraat gelegd zijn, kunnen zich hetzelfde jaar nog tot vlieg ontwikkelen (pers. obs. J. van Steenis). De meeste larven zullen het echter pas na de winter tot imago brengen.

Poppen zijn gevonden vlak boven de waterspiegel, zowel in het rottende hout als vrij hangend in de rotingsholte (HARTLEY 1961).

Summary – Very common. Less common before 1950, increased since. Various habitats with shelter from shrubs or trees, most numerous in forests, parks and gardens.

Myolepta Myolepta's

MR

Middelgrote, kortbehaarde zweefvliegen (8-12 mm), vaak met uitgebreide oranje achterlijfstekening, soms geheel zwart. De vleugelvoorrand is halverwege donker gevlekt. Kenmerkend zijn vleugelcel 2, waarvan de tophoek tegen de vleugelrand ligt, en de enigszins gezwollen voor- en mid-